

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

69. ÅRGANG

---

4. MAI 1957

A V I N N H O L D E T :

PAVE PIUS XII.s PÅSKEBUDSKAP - EUROPAS NÆRMESTE
ALTERNATIVER - ABORTUS PROVOCATUS I SØKELYSET
- BLIKK PÅ TIDEN - RADIOSPØRSMÅL OG SVAR -
EN ROMERSK IDYLL - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT

NR
9

NESTE NUMMER KOMMER 18. MAI 1957.

Gir saklig opplysning om den katolske kirkes tro og moral. Deres De ønsker katolsk kristendoms svar på Deres personlige spørsmål, står Katolsk Informasjon til tjeneste med sitt brevkurs. Kurset består av 10 brev som sendes Dem med 14 dagers mellomrum. Eventuell korrespondanse vil bli behandlet fortrolig og besvart av kursets geistlige ledere. - Skriftlig henvendelse til:

KATOLSK INFORMASJON
Akersveien 5 Oslo

OBS!

I mai og juni måned er ekspedisjonstiden i ST. OLAV og KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL fra kl. 9 til 15.
Lørdagene stengt.

DE KATOLSKE SPEIDERPIKER

Oslo 11. tropp.

TILSTELNING

søndag 5. mai kl. 19.30 i Foreningslokalet, Akersv. 5.

Speiderpikene underholder.

Entré kl. 2 (inkl. bevertning).

Har De disse bøker fra ST. OLAVS FORLAG?

Katolsk Kristendoms-kunnskap for barn. Utgitt 1955 .. kart.	kr. 5.00
Boers, D. J.: Katolsk praksis	» 7.50
Boers, D. J.: Troen alene	» 2.20
Lutz, A. J.: Kjenn din religion	» 6.60
Mangers, Jac.: Komme ditt rike	» 7.00
van der Burg, J.: Den katolske lære om ekteskapet	» 1.10
van der Burg, J.: Bønnen for de avdøde	» 1.10
van der Burg, J.: Forskjellen mellom katolisismen og protestantismen	» 0.85
van der Burg, J.: Det katolske trosprinsipp	» 3.30
v. d. Burg, J.: Den bibelske lære om rettferdiggjørelsen	» 2.40

Følg med i
DEN KATOLSKE LITTERATUR
og abonner på «Den katolske Boganmelder».
Kr. 4.— pr. år.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL, Akersveien 5, Oslo.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Bergen
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Pauls Kirke	
Moderhuset	
Florida Sykehus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
S. Elisabeth Inst., Hammerfest	
St. Theresia kirke, Hønefoss	
St. Franciskus Hosp., Hønefoss	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 66 - Service: 56 35 92

OSLO KATOLSKE MENIGHETSPLEIE

Kontortid:

Onsdag og fredag kl. 11—13.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68, kontortid kl. 12—13 alle hverdager unntatt lørdag.

Katolsk familierådgivning v. lege Margrethe Wehn, Vor Frue Hospital, hver torsdag kl. 18—19.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 5. MAI: 2. sønd. etter Påske. Ep. I. Pet. 2, 21—25. Ev. Joh. 10, 11—16. Mandag: Apost. og evangelisten Johannes ved Den latinske port. Tirsdag: Stanislaus, bisk., mart. Onsdag: Erkeengelen Mikael's åpenbaring. Torsdag: Gregor fra Nasians, bisk., bekj., kirkelærer. Fredag: Antoninus, bisk., bekj. Lørdag: Filip og Jakob, apostler. SØNDAG 12. MAI: 3. sønd. etter Påske. Ep. I. Pet. 2, 11—19. Ev. Joh. 16, 16, 22. Mandag: Robert Bellarmin, bisk., bekj., kirkelærer. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: Johannes Bapt. de la Salle, bekj. Torsdag: Ubaldu, bisk., bekj. Fredag: Paschalis Baylon, bekj. Lørdag: Venantius, mart. SØNDAG 19. MAI: 4. sønd. etter Påske. Ep. Jak. 1, 17—21. Ev. Joh. 16, 5—14.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
	19.00	
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neubergrgt. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
	9.30 m. fr. pr.	
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 37 78 68	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
	9.00	
Vår Frue kirke, Helleveien.	—	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnuss kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svitthun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
	19.00	
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314.	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
	19.00	
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86.

PAVE PIUS XII's PÅSKEBUDSKAP

1. påskedag kl. 12 sendte pave Pius XII ut sitt påskebudskap til verden fra St. Peterskirken loggia. Plussen foran kirken var som vanlig ved slike anledninger fylt av tusener som lyttet til hans kloke ord. Talen ble holdt på italiensk, men etterpå — før velsignelsen — hilste han de forskjellige nasjoner på fransk, engelsk, tysk og spansk, og bifallsbruset etter hver hilsen viste tydelig hvor fyldig disse sproggrupper var representert, og dertil selvfølgelig all verdens andre nasjoner. Følgende er et kort utdrag av budskapet:

«Igjennom fyller en stor menneskeskare denne majestetiske plass som synes å trekke dere til seg og forene dere alle. Og sammen med dere er millioner andre som lytter oppmerksomt til Vår stemme.

Det er glede i hjertene, for påsken er kommet. Det er den dag Herren har skapt for at vi skal ha fryd og glede. Han alene vet at vi gjerne skulle besøke hvert hjem, hvert hospital, bøye Oss i kjærlighet over alle som har det vondt. Det er dessverre umulig å gjøre alt det Vi gjerne ville gjøre — Vi må begrense Oss til å sende dere noen tanker som oppsto under Vår meditasjon.

Etter oppfordringen om å glede oss, henleder påkehymnen oppmerksomheten på natten forut for Vår Herres oppstandelse. I sannhet en natt full av lidelse, angst, mørke, og likevel en velsignet natt, «vera beata nox», for bare den alene visste timen da Kristus sto opp fra de døde. Det var en natt som forberedte morgendemringen og en lysets dag, en lidelse som forberedte glede, lys, herlighet, oppstandelse.

Tenk over hva som hender en uværsmatt. Det synes som om naturen har nådd sin siste time, har mistet alt håp. Likevel forblir elementene de samme, og i jordens muld er der en skjelvende forventning. Se mot øst, et svakt lys viser seg, livet er gjenopprettet.

På samme måte var den natt som gikk forut for Kristi oppstandelse en sorgens og mørkets natt. Hans fiender var tilfredse over at de endelig hadde fått «folkets forfører» i graven, og hans flokk var splittet. Og med ham var begravet ikke bare noen enkeltes ærgjerrige planer, men også de manges beskjedne håp. Kjensgjerningene syntes å si: Alt er slutt.

Likevel, hadde noen kunnet se bak stenen som stengte for graven, ville han fått det inntrykk at Kristi øyne ikke var lukket i døden, men bare at

han sov. Og ikke langt derfra brenner en troens flamme som aldri var slukket: med urokket tillit venter Maria på Jesus.

Og Jorden skjelver, engelen stiger ned fra Himelen og ruller stenen vekk. Soldatene flykter og overbringer Kristi fiender det første bevis på deres nederlag. Morgendemringen er begynt.

Natten er over, og med den angsten. Der er ikke lenger tvil, håpet er vendt tilbake, igjen skinner solen og festhymnen stiger opp. «Resurrexit — Han er oppstått — Alleluja».

På samme måte ønsker Vi at en annen natt — den som nå tynger verden og menneskene — snart måtte vike for morgenrøden og bli belyst av en ny sols stråler.

Vi har flere ganger gjort oppmerksom på det faktum at mennesker fra alle nasjoner og kontinenter er blitt tvunget til å leve engstelige og forvirret i en kaotisk verden, at alt er blitt relativt og midlertidig. Menneskeheten later til å være blitt lik en infisert og syk kropp hvor blodet sirkulerer med vanskelighet, siden både individer, klasser og folk vedblir å være splittet og følgelig uten sosialt samkvem. Og når de ikke kjenner hverandre, hater de hverandre, lager sammensvergelses og ødelegger.

Men endog denne natt viser tydelige tegn på en morgendemring, en ny og mer lysende sol. I mellomtiden utarbeides der nye metoder for en mer fullkommen utvikling av livet. Mens vitenskapelige oppdagelser utvider menneskenes horisont, gjør teknisk utvikling og organisasjon slike erobringer effektive. Atomkraften har i virkeligheten alt åpnet en ny tidsalder. Produksjon og arbeide i verden gjennomgår en forvandringsprosess på grunn av en stadig tiltagende automatisering. Transportmidler forbinder alle steder på jordkloden med hverandre, raketter kløver himmelsfærene, og kunstige planeter er i ferd med å overraske verdensrommet med deres nærvær. Ved hjelp av kjemiske fremskritt får landbruket større muligheter til å skaffe mat til menneskene, og den biologiske forskning går daglig frem i kampen mot de frykteligste sykdommer.

Likevel er det fremdeles natt. Den er full av håp, men den er mørk.

Det er derfor tydelig at fremskritt alene ikke kan omskape verden. Mange begynner allerede å forstå — og erkjenne — at denne verdens natt er kommet fordi Kristus er blitt arrestert, fordi de ville utelukke ham fra familielivet og det sosiale og kulturelle liv, fordi folk har reist seg mot ham, fordi han er blitt korsfestet.

Mange er klar over at en harmonisk og organisert aksjon vil forandre verdens ansikt og bringe fornyelse og forbedring.

Det er da vesentlig å fjerne stenen fra den grav hvor menneskene ville begrave sannhet og godhet. En ny Jesu oppstandelse er nødvendig, en virkelig oppstandelse som ikke mer gir plass for dødens herredømme. I individene må Kristus tilintetgjøre dødssyndens natt med den gjenvunnede nådes morgendemring. I familiene må likegyldighetens og kuldens natt gi plass for kjærlighetens sol. På arbeidsplassene, i byene, i nasjonene, i land hvor der hersker misforståelse og hat, må natten bli lys som dagen, «nox sicut dies illuminabitur», — og striden vil opphøre og det vil bli fred.»

Europas nærmeste alternativer

Sammenslutning med væpnet fred — eller
avkall på selvforsvar?

Av Sir Ivone Kirkpatrick, C.C.M.G.

Det 19. århundres internasjonale verden var et resultat av europeisk ånd og tanke, og det var først verdenskrigen 1914—18 som bragte en radikal forandring i dette, til skade for Europa. Mens industrialiseringen har omformet Russland og holder på å omforme India og China, mens De forente stater er blitt stadig sterkere, har Europa utmattet seg selv med to store kriger på sammenlagt 10 år. Europas tilbakegang kan sees når man tenker på forskjellen mellom Nasjonenes Forbund med sete i Europa og ledet av Storbritannia og Frankrike, og De forente nasjoner med sete i New York, hvor europeiske land er i minoritet med bare 17 av 80 stemmer.

Hvorfor beholdt Europa lederstillingen så lenge, hvorfor gikk den tapt, kan den gjenvinnes helt eller delvis, og i så tilfelle, hva kan gjøres?

De europeiske folk utviklet en viss sans for enhet gjennom deres felles religion, men den ble sterkt svekket av Reformasjonen, og senere av den franske revolusjon og Napoleons innflytelse, særlig i Tyskland med opprettelsen av det militaristiske Preussen. Likevel eksisterte der en viss enhet opp gjennom det 19. århundre da de diplomatiske forbindelser var preget av menn med en felles kulturbakgrunn. Men hele tiden vokste Amerika, og tyskerne ble ført inn på veien mot total krig og katastrofen i 1945. De to store tyske kriger ble utkjempet med massehærer og hadde ideologisk tilsnitt.

Etter 1919 viste kartet nye stater, svake og nervøse, og kollektiv sikkerhet ble et slagord — en farlig illusjon særlig fordi den ble kombinert med nedrustning som gjennomførtes av statsmenn og etter påtrykk av en offentlig mening som svekket deres beslutninger. Samtidig så det nye bolsjevik-Russland dagens lys.

Den nye måte å føre krig på med utvikling av flyvåpnet m.m. medførte stadig tiltagende ulemper for de mindre land. Lederne for de store nasjoner forsøkte å realisere sine velgeres ønske om fred, og det hele kulminerte i en katastrofe som har noe å lære oss i dag. I 1945 var Europa i en bedrøvelig tilstand, særlig Tyskland med et fiendtlig Russland tvers overfor seg. Det var en ytterst farefull tid som Europa kom fra med Marshall-hjelpen, ved å vise mer samhold og ved å gjenoppreise Tyskland gjennom en liberal politikk.

Vi må nok erkjenne at det europeiske hegemonis dager er talte. Europa kan ikke gjøre seg noe håp om å komme til å dominere verden igjen. Men det betyr ikke at vår verdensdel nødvendigvis er dømt til undergang. Der bor over 250 millioner mennesker i det frie Europa. Det råder over viktige ressurser. Stålproduksjonen i det frie Europa for eks. er over 70 millioner tonn. I Russland er der bare

44 millioner. Europa har en kullproduksjon på 454 millioner tonn, Russland bare 385 millioner.

Det kan ikke være tvil om at Europa kunne beholde sin arv og spille en verdig rolle i verdensbegebenhetene hvis europeerne bare kunne bli enige om å utnytte sine ressurser i fellesskap. Hvilke utsikter er der så?

Min gamle venn dr. Adenauer har flere ganger sagt til meg at Gud gjorde en stor feil ved å begrense menneskenes intelligens, men ikke deres dumhet! Bertrand Russell fremstiller problemet litt annerledes. Han forteller oss at massenes motvillighet overfor fornuften er vår tidsalders største fare. Vi liker å få følelsene pisket opp, vi liker å beundre og hate, og vi ser alt i sort eller hvitt. Men hvis vi skal få det bedre, må vi skaffe oss selv en annen innstilling. Vi må sette rettferdighet inn i stedet for maktbegjær, fornuft i stedet for vold, samarbeide i stedet for konkurranse. Vi må lære å betrakte den menneskelige familie som *en* eneste stor familie. Alt dette krever en revolusjon i vår tankegang, sier Bertrand Russell.

I 1939 var det bare de store land med tungindustri som kunne konkurrere. Men etter siste verdenskrig er det fremstillet en mengde nye våpen, i tillegg til alle de som ble benyttet i siste krig har vi en hel rekke atomvåpen og fjernstyrte raketter.

La meg forsøke å belyse dette med et par eksempler. Et moderne bombefly koster mer enn et slagskip i 1914. Et annet eksempel: I 1918, da krigen sluttet, hadde Storbritannia over 60 divisjoner i Europa. I 1945, etter langt større anstrengelser for å få mobilisert nasjonen, hadde det 13. I dag skulle Storbritannia få vanskeligheter nok med å skaffe halvparten av dette antall igjen. Vi har nådd dit hen at industrialiserte nasjoner på 50 millioner innbyggere ikke lenger uten bistand kan stille komplette forsvarsstyrker.

For å ta et eksempel med Tyskland: For å kunne stille styrker på størrelse med omtrent en fjerdedel av Russland, altså en hær som ikke på noen måte kunne forsvare seg mot Russland, ville Tyskland måtte bruke fire ganger så meget som Hitler da han var på toppen, og åtte ganger så meget som det landet er i stand i å stille.

Hvilke slutninger kan vi så trekke av alt dette? Først og fremst at et land som Tyskland ikke lenger er i en slik stilling at det kan forsvare seg ved egen hjelp. Men er dette sant for Tysklands vedkommende, er det sant også for hvert enkelt av de andre europeiske land. Et sammensluttet Europa derimot, nesten 250 millioner europeeres ressurser slått sammen, ville gjøre det mulig å reise et forsvar. Valget som Europa er stillet overfor skulle således synes klart: Enten sammenslutning — eller avkall på selvforsvar.

Hvilken betydning legger jeg så i sammenslutning, og hva bør der gjøres?

Personlig tror jeg ikke på et Europa bestående av forbundsstater. Det er neppe praktisk politikk i dag. Det ville kreve massive forandringer i hvert enkelt lands regjeringsstruktur, og vi makter ikke slike forandringer i en krisetid. Tenk bare på for en forvirring det ville oppstå hvis det skulle dannes et forbundskabinett, en forbundslovgivning og forbundsdepartementer hvor det ikke eksisterte noe

Abortus provocatus i søkelyset

Av overlege Karl Søndergaard, Næstved

Abortus provocatus er — ved dens plass i lovgivningen og den sosiale praksis i de nordiske land — et stadig brennaktuelt emne. Debatten gikk ifjor høyt i Danmark, og her hjemme har den meldt seg med fornyet styrke etter offentliggjørelsen av en innstilling til ny abortlov i Norge som 1. juni 1956 ble avgitt av Straffelovrådet.

I novemehr ifjor gjestet den danske overlege Karl Søndergaard «Katoisk Forum» i Oslo, der han viet emnet en inngående behandling. Ved overlegens velvilje har St. Olav fått anledning til å trykke hans foredrag in ekstense, og det høyt kvalifiserte innlegg åpnes herved med dets innledende del.

Legekunsten er, som ordet sier, en praktisk virksomhet. Den er ikke bare en vitenskap som studerer og utforsker mennesket fra dets biologiske side. Den er en kunst — ars medica — som tar de teoretiske kunnskaper i praktisk bruk for å sikre menneskets sunnhet og gjenopprette den hvis den er gått tapt. Ja, i vår egen tid har legekunsten endog vært i stand til i visse henseender å «omskape» mennesket på tvers av den naturlige orden, som f. eks., om enn på en noe overfladisk måte, å omdanne mann til kvinne, slik det skjedde i et dansk tilfelle.

LEGEKUNST OG MODERNE TEKNIKK

Det er således klart at legekunsten står den moderne teknikk nær. Der er imidlertid en forskjell som

felles sprog og ingen felles fremgangsmåte. I vår tidsalder kreves der hurtige avgjørelser og handling, vi kan ikke trekkes med et regjeringsmaskineri som må bruke flere sprog for å få uttrykt seg.

Men i mangel av føderasjon kan likevel meget gjøres. Kunne ikke mest mulig av produksjon og fordeling av våpen overtas av Frankrike, England, Italia, Tyskland, Nederland, Belgia og Luxembourg? Det måtte da opprettes en politisk organisasjon som skulle bestemme våpnenes fordeling og bruk. Gradvis kunne man så nå frem til et slags europeisk forbund bestående av disse syv nasjoner, — knyttet sammen med andre europeiske land gjennom det eksisterende Europaråd og som en del av den utvidede Atlanterhavspakt. Med en slik ramme skulle Europa kunne gjenvinne meget av sin gagnlige innflytelse i verden, og fortsette å spille en verdig rolle i menneskehetens utvikling.

Men først og sist må vi i våre universiteter, skoler og vårt offentlige liv huske og understreke den idé at vi er arvinger og ivaretagere av en stor kristen-europeisk tradisjon. Denne overbevisning og følelsen av dette ansvar må gi seg uttrykk i vår fremferd. Bare på den måte kan vi tillitsfullt og med æren i behold møte de farer som ligger foran oss.

«The Tablet».

er av avgjørende betydning. Den tekniske utvikling tar sikte på ved grunnvitenskapenes hjelp å beherske først og fremst den livløse natur, mens legekunsten har mennesket som objekt.

Man har lenge i tekniske kretser ment at teknikken kunne utvikles autonomt, at dens mål, for å tale med Max Scheler, var å konstruere alle mulige maskiner, og ved deres hjelp lede naturen i overensstemmelse med nyttige eller unyttige formål, alt etter ønske. Det er, etter Scheler, tanken om menneskets makt og frihet i forhold til naturen som har vært sjelen i teknikken. Etter Donald Brinkmann kan man tale om tre grunnprinsipper i den tekniske utvikling: overvinnelsen av rommets og tidens naturlige grenser, overvinnelsen av kausalitetens naturlige grenser og overvinnelse av substansialitetens naturlige grenser. Først med krigsteknikkens og atomvåpnets utvikling under siste verdenskrig synes førende teknikere å være blitt seg bevisst at vitenskap og teknikk ikke kan isoleres fra menneskets øvrige tilværelse.

Jeg kan som eksempel nevne at Charles Lindbergh, mens han etter kapitulasjonen var i luften over en av de bomberamte tyske byer, ble klar over faren ved kunnskaper. Liksom stålet, kan sannheten bringe godt og ondt, den kan ødelegge så vel som bygge opp. Dens virkning avhenger mindre av dens egen sammensetning enn av en regulerende vilje bak den — en vilje som ikke er forblindet av vitenskapelige formler. Den sannhet som gjennom matematikk og teknisk fremstilling av bomber og bombemaskiner hadde lokket menneskers tanker bort fra regjering og Gud (inntil et Naziparti oppsto som var nær ved å tilintetgjøre Europa), var en sannhet uten forbindelse med etiske prinsipper, en vitenskapelig sannhet uten den nødvendige motvekt i religiøse sannheter. Hvis vi derfor vil forhindre at vitenskap og teknikk ødelegger vår sivilisasjon, må vi bringe dem under kontroll av en filosofi som rekker langt ut over all materialisme — en filosofi som har sine røtter dypt i menneskets karakter, og som suger sin kraft fra Guds evige sannheter.

LEGE-ETIKKEN

Legekunsten er ikke oppstått uten den omtalte forbindelse med etikk og menneskenatur. Hippokrates, som levde ca. 400 år f. Kr. i den greske blomstringstid, står som legekunstens far i den vestlige sivilisasjon. Hans innflytelse er stadig merkbar. Dette er særlig tilfelle på det etiske område, idet den hippokratiske ed ennå i våre dager er av bærende betydning. I denne eden blir det satt visse grenser for legens tekniske frihet — legen har ikke lov å sprengte alle grenser, men må holde sin kunst innenfor etiske rammer. Her skal siteres et avsnitt av den hippokratiske ed:

«Enhver kur vil jeg nytte til de sykes gagn etter all min evne og etter beste skjønn; men jeg vil avholde meg fra alt som kan volde skade og fortred.

Selv om jeg oppfordres til det, vil jeg ikke utlevere til noe menneske dødelige gifter eller gi noen slikt råd, heller ikke vil jeg gi noen kvinne fosterfordrivende middel, men redelig og fromt vil jeg leve mitt liv og utøve min kunst.»

Legen er imidlertid i Hippokratismen ikke bare bundet av lege-eden. Han er bundet av naturen, av Physis, den naturkraft som opprettholder likevekten i legemet, det som i våre dager kalles Homeostasen. Til den kan også regnes naturens egen helbredende kraft, som gjør seg gjeldende i de spontane helbredelser. Dersom legen ikke adlyder naturen, behersker han ikke naturen, det er Hippokratismens devise. Det er ikke her, som i den alminnelige teknikk, tale om å sprengte naturens grenser. Det er tale om ved teknikkens hjelp å understøtte naturen og hjelpe den i den retning den selv streber.

Nazismen og Verdenskrig II åpnet teknikernes øyne for at teknikken må innordne seg i en moralsk verdensorden. Dette var ikke nødvendig for legekunstens vedkommende. Nazismens utskjeielser på legekunstens område (i den tyske euthanasi med utryddelsen av såkalte lebensunwertige, eksperimentene på konsentrasjonsleirfanger) ga bare anledning til at legestanden atter en gang besinnet seg på sin etiske arv. Den engelske legeforening var førende i reformarbeidet, som forøvrig utsprang i det internasjonale kameratskap mellom forskjellig nasjoners leger som under den annen verdenskrig oppholdt seg i England. I 1946 ble Den internasjonale legeforening (World Medical Association) dannet. På det internasjonale legemøte i 1947 forela Den engelske legeforening forslag om å vedta et «World Charter of Medicine», som kunne forme seg som en moderne bekreftelse på legevitenskapens mål og moralbegreper i den hippokratiske legeeds ånd. Forslaget ble begrunnet med at de opplysninger som var kommet frem ved rettssaken mot leger som var tiltalt for krigsforbrytelser, hadde rystet legestanden i hele verden. Rettssakene hadde vist at de leger som hadde begått forbrytelsene, manglet den faglige og moralske samvittighet som må forutsettes hos legestanden. De hadde avveket fra den tradisjonelle legeetikk, som hevdet ethvert menneskes verdi og ukrenkelighet. Det er meget mulig at vedkommende leger ikke i en vending gikk hen og ble forbrytere. Deres amoralske metoder var mer et resultat av en oppøvet vane i å betrakte vitenskapen som et instrument i Statens hender til anvendelse etter Statens forgodtbefinnende. Etter de engelske legers mening måtte slike forbrytelser aldri få lov å gjenta seg. Legevitenskapelig forskning og utøvelsen av legekunsten må aldri adskilles fra de evige moralske verdier. I 1948 forelå den nye hippokratiske ed utarbeidet. Den bar imidlertid ikke det hippokratiske navn, da man i India var redd for at en kvaksalverskole som virker der under benevnelsen Hippokratikere, skulle dra fordel av navnet. I stedet ble man enig om å kalle de etiske standsregler for Genfer-legeløftet. Det heter i dette:

«Jeg vil nære den høyeste respekt for menneskets liv, like fra unnfangelsen. Selv ikke under trusler vil jeg gjøre bruk av min legelige kunnen til noe som strider mot humanitetens lover.»

Man ser her hvordan legestanden gjør seg til vokter av visse moralregler og krever disse respektert av Staten med slik styrke at man gjør statsmyndighetene oppmerksomme på at de ikke kan vente le-

genes underkastelse, dersom de vedtar lover som strider mot standsreglene.

Vår vestlige kultur hviler på foreningen av gresk-romersk kultur og kristendommen. Jeg har foran omtalt antikkens betydning for legeetikken. Her skal så noe sies om kristendommens betydning.

Av flere grunner setter jeg kristendommen lik med katolisismen. For det første er dette innlegg rettet til et katolsk forum. For det annet er det en historisk selvfølge at det måtte bli katolisismen som fornet den antikke kultur i kristelig henseende. For det tredje hevder katolisismen en naturlig sammenheng mellom religion og vitenskapelig erkjennelse, et forhold som tillater den tenkende katolikk å se natur og overnatur som en helhet som kan aksepteres av logisk tenkning. Liksom iakttagelse og tenkning fører til naturlig Gudserkjennelse, fører fornuften til erkjennelsen av en alment forpliktende naturlig morallov. På begge områder spiller Åpenbaringen en veiledende rolle, da enhver uoverensstemmelse mellom naturlig erkjennelse og Åpenbaringen må være et varsko til tenkningen, en stimulans til nye overveielser for å finne eventuell feiltenkning. Ingen som kjenner de mange fallgruber i vitenskapelige undersøkelser, vil reise innvendinger mot dette.

Den naturlige morallov, som mennesket erkjenner ved fornuftens hjelp, er en objektiv, forpliktende norm for menneskets frie handlinger. Den tar sitt utgangspunkt i menneskenaturen, i dennes retningsbestemte drivkrefter — som jeg tidligere etter Hippokrates har kalt Physis — og uttaler at bare de handlinger er gode som svarer til menneskets natur. Den mest alminnelige normalnorm lyder: Det gode skal gjøres, det onde skal unnlates. Der er regler som på moralens område helt svarer til kontradiksjonsprinsippet og kausalitetsprinsippet på erkjennelsens område. De elementære naturlige moralprinsipper lyder: Gi enhver sitt, gjør ingen urett. Av disse prinsipper avledes igjen med tvingende nødvendighet personens rett til livet og til fri legemlig-åndelig livsutfoldelse.

PAVE PIUS XII OM TEKNIKK OG MORAL I LEGEKUNSTEN

For å la det historiske og filosofiske bak oss, vil vi nå høre hva Pave Pius XII har sagt om problemet i de mange taler han har holdt til deltagere i nasjonale og internasjonale legekongresser. I Pavens uttalelser vil en finne syntesen mellom naturlig morallov og Åpenbaring, mens jeg med vilje i det foregående har holdt meg til morallovens fornuftsmessige begrunnelse.

Paven vender seg mot de leger som sier at de eksakte og eksperimentelle vitenskaper ligger utenfor det religiøse og moralske område, hvorfor de også bare kjenner og anerkjenner vitenskapens egne lover (12.11.44). Tvertimot bør den kristne lege vokte seg for teknikkens fortrylleser og for fristelsen til å nytte sin viten og kunnen til forkjærte formål. Han må huske på at de legeetiske regler ikke er noe subjektivt, men så å si er meislet ut av virkeligheten og at legens innsats derfor kan støte på grenser hvor den objektive etiske orden nedlegger et veto som følge av krav som står høyere på verdiskalaen enn sunnhet og liv (19.10.53). Et slikt veto nedlegges i det femte bud: Du skal ikke drepe. Så lenge et menneske ikke har gjort seg straffskyldig, er hans liv ukrenkelig. Enhver handling som rettes mot pågjeldende liv,

er derfor moralsk utillatelig under alle omstendigheter og like meget om det dreier seg om forsterets, den helt utvikledes eller oldingens liv (12.11.44). Heller ikke samfunnet har noen rett til å drepe en uskyldig (14.9.52). Det enkelte menneske kan i helhetens interesse ofre et organ eller et lem som p.g.a. sykdom truer helheten. Dette er de kirurgiske inngreps naturrettslige grunnlag (12.11.44). Det er noe annet med samfunnsorganismen. Denne omfatter ikke det enkelte menneske på samme måte som den biologiske organisme omfatter sine enkelte organer. I biologien er organet helt underordnet organismen, men i samfunnet er det enkelte menneske ikke helt underordnet samfunnet. Tvertimot er det samfunnet som hjelper det enkelte menneske til full utfoldelse ved felleslivet (14.12.52).

Den synlige kontroll med de legeetiske regler utøves dels av den offentlige mening, dels av legeforeningene med sine standsregler og dels av legelovene. Men var reglene bare laget av mennesker, ville deres bindende kraft ikke være sterkere enn mennesket selv, og de kunne gjelde i dag, men ikke i morgen. Den siste kilde som de legeetiske regler springer ut fra, er Skaperen av menneskenaturen, Gud selv (19.10.53). Et hvert menneske, også barnet i morens liv, har fått retten til livet umiddelbart fra Gud og ikke fra foreldrene eller av samfunnet eller av noen menneskelig autoritet. Ingen, ingen menneskelig autoritet, ingen vitenskap og ingen medisinsk, eugenisk, sosial, erhversmessig eller moralsk indikasjon kan være gyldig rettshjemmel for en direkte fri rådighet over et uskyldig menneskeliv (29.10.51). — Så vidt Pave Pius XII.

MARIA-SEKVENNS

«CLARE SANCTORUM SENATUS APOSTOLORUM.»

Denne salmen er tilskreven Notker den stame. Den eldste kjlde er eit troparium frå Mainz — 967—72. Spania hev ikkje denne sekvensen, som ein elles må segja er samfolkeleg, av di har er å finna i tallause kjeldor frå alle land. Han gjekk yver i mange prenta missale, millom dei sume nordiske.

Herlegt dagsensljøset dagnar,
Herrens moder høgt me fagnar
minnest ho denne dag.

Møy Maria me vil gleda,
vil i bøn og lov få kveda
hennar pris i lyd og lag.

Alle tider, folk og ætter
bøner til Guds moder retter,
bed um vern for Kristi skuld.
Syng, lat munn og hjarta mæle,
syngje, syngje ut det sæle:
Heil deg, møy, av nåde full!

Himmeldronning, jordheims lilja,
Herrens vilje hev du vilja,
moder vart du utan mein.

Mann din møydom ikkje kjende,
men det store under hende:
Fader din du fødde, rein.

Blomsterhage soli smeikjer,
sunnanvind deg ljwleg kveikjer,
veg forutan mannefar;
port som stengdest fyrr og etter,
jord i dogg, som torsten stettar,
himmeldogg — som ulli bar!

Frå latin ved Ragnhild Foss.

Når vi ber ---

Når vi ber — på riktig måte — skjer det noe i oss og med oss. Vi løftes opp, ut av oss selv og inn i åndens verden. Et lys blir tent i oss, vi begynner å *leve*, i høyere betydning, på et åndelig plan.

Bønn er kommunion: forening. Bønnen bryter ned de grenser som settes av tid og rom, slik at vår ånd kan møtes ånd til ånd med såvel levende som døde.

Hva annet er det vel som skjer enn at våre hjerter løftes til Herren, til udødelighetens verden, vårt hjemland, hvor vi møtes og taler med vår Gud og med de hellige som er i Gud?

Det skjer også et annet under, nemlig at denne det eviges verden ved oss — ved vår kommunion — levendegjøres her i tiden og rommet, at strålene fra evighetens sol bryter gjennom materiens tette skydekke og at verden føres et skritt nærmere sin åndeliggjøring, sin forklarelse. Bønnen er forklarelsens berg, et lysende fjell høyt over menneskelivets jordvendte begrensning.

I kristenlivets sprog taler vi om bønnekamp; vi vet at vi gjennom bønnen kan kjempe for vår sjels frelse og for andre sjelers frelse, for sannhet og rettferdighet, for mennesker i åndelig og materiell nød, for det ondes nederlag og det godes seier i verden.

Den kristnes bønnekamp er like virkelig, like håndgriplig, like krevende som soldatens kamp for sitt fedreland. Og likesom soldaten ikke kjemper alene, er den bedende kristne del av en stor armé, en hær av sannhetsvidner.

Du som ber, du er en av dem som med Kristus selv vidner for sannheten, det å be er å bekjenne sin tro. Du ber og bekjenner din tro, og du ber for å styrkes i troen.

Fordi bønn er kontakt, fordi det å be betyr å kommunisere — i høyeste betydning å smelte sammen til én ånd med den du ber til — er enhver sann bønn tosidig, en vekselvirkning: den er anropelse og svar. Ofte mottar man gjennom bønnen direkte, praktiske inngivelser vedrørende problemer man har å kjempe med. Andre ganger oppnår man at problemene blir løst likesom av seg selv ved ytre begivenheter, som direkte bønnehørelse. Andre ganger igjen oppfylles ikke det som du ber om, men du styrkes i din ånd.

Dette gjelder den del av bønnekampen som angår vår egen personlige åndelige og legemlige velferd. Da vi er et ledd i den store helhet som utgjøres av Kirken, har det at vi ved Guds og hans helliges hjelp formår å løse våre personlige problemer i overensstemmelse med Guds vilje, også betydning for Kristi legeme som helhet. Men du som på denne måte ved Guds nåde og bønnens kraft har seiret over deg selv, har tatt et skritt som fører langt videre. Når du ved bønnens kamp løser dine egne lenker, blir du i stand til å delta i den store åndskamp for det gode i verden. Du føyer din ånds kraft til andre ånders kraft, du blir medkjemper i den strid som alle de hellige under Kristi ledelse kjemper for det godes seir.

Du har oppnådd varig kommunion. Du har funnet din plass i den hær av uforferdede stridsmenn som, fordi de bare har det gode som mål, er verd navnet De helliges samfunn.

Kai Normann.

BØNNENS APOSTOLAT

— MAI: At interessen for liturgi og kirkelig kunst må føre mennesker til ekte fromhet. — Frihet for Kirken i Pakistan.

BLIKK på TIDEN

Hva foregår i Skien?

■ «Jeg forstår Kirsten Flagstad» uttalte formannen i Skien menighetsråd, lærer Erik Kullerud nylig til «Dagbladet». Det gjør vi også. Den store sangerinnen hadde gått med på å opptre ved en kirkekonsert i Skien kirke, men trakk sitt tilsagn tilbake for å markere sin harme over at menighetsrådet dernede med alminnelig flertall hadde nektet skuespilleren Claes Gill å lese opp av Jobs Bok sammesteds. Den sistnevnte avgjørelse er i sin begrunnelse egnet til å forferde og irritere ikke bare dem som har etslags abonnement på å vise sure miner overfor kristendommen, men også dem — hvortil vi regner oss — som håper på litt frisk gjennetrekk og litt utvidet livsglede i vårt puritaner-redne kristenliv. Biskop Eivind Berggrav har med vanlig uavhengighet sagt tydelig fra hva han mener. Og Prestenes Kirke har åpnet sine porter for Job-tolkeren Gill.

Hva foregår i Fredrikstad?

■ På den motsatte siden av Oslofjorden, i Fredrikstad, ble der ifjor av noen unge mennesker tent et bokbål hvis røk nok sved adskillig i visse granskende, autoritetstro øyne. Gymnasiesamfunnet «Fram» gikk til en spontan demonstrasjon mot alt hva det fant fordummende i vårt skolesystem og i den trivielle, statlige *besserwissen* og fantasiløshet som ofte synes å diktere dets måte å behandle unge mennesker på. Nå er der opp av asken steget en Fugl Fønix, reaksjonen var altså ikke bare negativ, men satte seg et positivt mål. Det er et tidsskrift, «av og for ungdom», som heter «Protest», og hvis skjebne man skjelver for i denne tidsskriftdødens tid. Det er nemlig godt. Første nummer er riktignok litt preget av de helt store og krevende ord og en litt for bevisst beskuelse av ungdommen som noe selvtilstrekkelig. Men allerede i dette første, nødvendigvis program-pregede nummer klinger det liflige aksenter som forsåvidt bekrefter hva vi alltid har trodd om det konstante i den menneskelige natur: Disse unge menneskene krever simpelthen de verdier som «systemet» — den snikende og ubegavede nivelleringen av mennesket som person og åndsvesen — forholder dem. Det er mer enn løfterikt, fordi det vil kunne vekke sansen hos de unge for «den veien til livet hvor man bare kan gå én av gangen», løsrive dem fra vane- og masse-tenkningens sløvhet. Hvis «Protest» går videre fra de store, runde humanistiske deklarasjoner første nummer lider litt under, til en konkret og levende engasjert kommentar til samtidens tanker og begivenheter, vil det sikkert ha en viktig misjon. Ekspedisjonen holder til — formodentlig noe trangt! — i boks 195, Fredrikstad, og prisen er bare 9 kroner for 6 nummer, dersom De har tenkt å abonnere. Vi har allerede gjort det.

For Ungarn.

■ Dette gjelder også en trykksak utgitt av unge mennesker med hjertet på rette sted. Den ungarske folkereisningen mot kommunismen er kommet på avstand og verdens nerver er falt til ro, litt for meget så. For tragedien består, problemene likeså. Noen av dem har vi like inn på livet, for så vidt som Norge har tatt ansvaret for noe nær 1.000 ungarske flyktninger hvis tilpasning og nye tilværelse vi alle direkte eller indirekte kan være med og fremme. På sin side har Kirken herhjemme, utover flyktningekomitéens gode innsats, sørget for at flykt-

ningene får en ungarskfødt sjelesørger, fransiskanerpateren Julius Nemeth som nylig har begynt sin virksomhet i Norge.

Foran oss på bordet ligger en lekker trykksak i halvtorst format, trykt på utsøkt papir, delikat oppsatt og illustrert. Den heter «Til Ungarn», er utgitt av Det Norske Studentersamfund og rummer dikt over den ungarske novembertragedien av Arnulf Øverland, Harald Sverdrup, Magli Elster, Halfdan Rasmussen, Halvor J. Sandsdalen, Aslaug Vaa, Tom Kristensen, Jan-Magnus Bruheim, Carl Keilhau og Claes Gill. Her er ordene, «som verden saa foragter», meget wergelandsk nettopp blitt «soldater» i «sannhetens armé». Og her er visjoner av madjar-folket som kaller på vår våkne innfølelse:

«Slikt heftig lys!
En helgen eller kjetter?
Det likner Anna Kethlys skjebne.
Men disse Rembrandt-silhuetter?
Nå vandrer, én og én, den menighet
som kardinalen prøvde vebne
med tusen fakler i det stille.
Kan kardinalen vannet skille,
liksom Mose kjærlighet?»

heter det i Harald Sverdrup's «Speilbilleder i Donau». Papir, omslag, sats, illustrasjoner, klisjéer, trykk, bokbind, distribusjon, salg — alt dette er gave, allerede før første eksemplar er solgt. Nu venter opplaget bare på vår tikroning, som altså uavkortet går til ungarske flyktningestudenter i Norge, til dem hvis skjebne og fremtid vi har tatt på oss.

Mr. Gallup og prosentene.

■ Katolisismen går kraftig frem i England for tiden, som vi tidligere har vært inne på i denne spalten. Det gjør imidlertid ikke kristendommen som helhet på de britiske øyer, om vi skal tro opinionsmåleren Mr. Gallup som nylig har organisert en bred og metodisk menings-undersøkelse for å sammenligne forholdet mellom amerikansk og britisk kristenliv. Resultatene får en interessant omtale i siste nummer (29. april) av det amerikanske tidsskriftet «Time». Her er noen facts og tall som taler, selvom de er meget langt fra å si alt om en befolkningsgruppes forhold til religionen: Hovedinntrykket er en betydelig kristen ekspansjon i USA og en merkbart svekkelse av kristendommen i Storbritannia. En tilfeldig prøve på kirkebesøket gav 51 % i USA, 14 % i UK. (Er det ubarmhjertig å minne om at en tilsvarende undersøkelse ifjor i Norge bare gav 2,7 %?). 69 % av amerikanerne mente at religionens innflytelse var økende i det offentlige liv i USA, mens 52 % av britene mente at den hos dem var i tilbakegang. I USA erklærte hele 81 % at religionen for dem fortonet seg som «et svar på de fleste av tidens problemer», mens bare 46 % av britene kunne underskrive en slik oppfatning, og 27 % av dem fant religionen «avlegs» (hva bare 7 % amerikanere mente). Man skal ikke la seg terrorisere til meninger av bare tall. Men de kan minne oss om det selvkclare faktum at Kirken ute i verden bare har vunnet i realisme og innsatsevne ved å ta opinionsmålingen og særlig sosiologien i sin tjeneste. Det er et område hvor vi fremdeles ligger langt etter hos oss i Norge.

Jesuitene Igjen.

■ Stortinget kunne oppheve jesuitter-paragrafen. Men det kan ikke «oppheve» fordømmene mot og skrekken for jesuittene i et miljø hvor de selv aldri, gjennom det de faktisk er og sier, har fått en fair sjanse til å skape rimelige motforestillinger overfor busemann-propagandaen. Vi husker dansk presses litt brydde og halvt spottende kommentar til våre blundere på området, for mange den første og ydmykende oppdagelse av det faktum at Europa, ut fra sine konkrete

erfaringer av jesuittenes innsats, her tenker helt anderledes enn det er vanlig hos oss. I et intervju med vår nye presseattasjé i København, Arvid Sveum («Dagbladet» 25. april) kommer sistnevnte inn på betydningen av å informere også representantene for verdenspressen dernelde om norske forhold, vel særlig fordi mange av dem har valgt den danske hovedstaden for «dekke» hele Norden. «Jeg ble forbauset over hvor stor oppsikt behandlingen av Jesuitterparagrafen i Stortinget vakte blant disse utlendingene» sier han blant annet.

Nu kunne litt saklig og solid informasjon innad også komme til nytte, ser det ut til. En syrlig notis i pietistenes organ «For Fattig og Rik» nylig kunne berette at jesuittene ikke ventet lenge med å benytte seg av sin nyvunne frihet i Norge. Bladets løse og ikke verifiserte informasjon om at en jesuitterpater med det første skal knyttes til den katolske geistlighet i Norge kan vi imidlertid kategorisk avsanne. Oss bekjent har hverken enkeltpersoner eller institusjoner innen Jesu Selskap konkrete planer om å virke i Norge foreløpig. Rent bortsett fra at vi på katolsk hold bare har grunn til å glede oss om det en dag blir aktuelt.

At jesuittene ikke uten videre svarer til den intoleransens karikatur deres fiender lager av dem kunne visst forøvrig den norske lutherske sjømannsprest i Genua fortelle om. Er vi ikke ganske feil underrettet, så kommer han noen ganger i året til Zürich i Sveits for å holde gudstjeneste for de ikke få skandinaviske lutheranere som studerer der. Hva vi er blitt fortalt at han gjør i — jesuittenes kapell.

Fr. Candidus.

RADIO

spørsmål
og svar

Ved pastor Edvard Vogt.

Pastor Edvard Vogt besvarer tilsendte spørsmål i forbindelse med religion og moral i en norsk sending over Vatikanets Radio den fjerde onsdag i hver måned. Sendingene finner sted kl. 16.45 over bølglengdene 19.84, 25.67, 31.10 og 41.20 meter. Neste sending er 22. mai. Adressen er: Vatikanets Radio, Vatikanet.

• En lytter fra Oslo spør: «**BETRAKTER DEN KATOLSKE KIRKEN SEG FREMDELES SOM MODERKIRKEN SOM DE ANDRE KIRKESAMFUNN HAR FORVILLET SEG BORT FRA?**»

Jesus har gitt sine apostler en eneste lære, og han har sørget for at hans ene sanne lære til alle tider vil bli forkynt blant oss gjennom en intitusjon grunnlagt for dette formål og beskyttet mot falsk lære ved den Hellige Ånd. Hvor finnes denne institusjon, som selvsagt godt kan kalle seg Moderkirken? Hvilket annet kirkesamfunn enn den katolske Kirke kan gjøre krav på å være Sannhetens klippegrunn fra Jesu dager til nå? Historien forteller oss at de orientalske kirker til forskjellige tider har lært forskjellige ting, og dette diskvalifiserer dem. Mange av dem, som den russiske kirke, er dessuten oppstått på et sent tidspunkt og kan derfor ikke gjøre krav på å ha forkynt Evangeliet fra Kristi dager og til nå. Dette gjelder også den norske statskirke og de protestantiske sekter. At derimot den katolske Kirke er identisk med den Kirke som Kristus stiftet og som siden har utviklet seg uten brudd med fortiden, er simpelthen et historisk faktum, og det burde ikke forarge vår lytter.

• Hennes spørsmål fortsetter: «**ELLER ANERKJENNER DEN I DAG DE ANDRE KIRKESAMFUNN PÅ LINJE MED SEG SELV?**» Hun må selv avgjøre om det er fornuftig å stille det opprinnelige og vedvarende på linje med det avledede og tidsbegrensede. Det er iallfall logisk og teologisk meningsløst å stille en læresetning på like linje med dens benektelse. Dette innebærer ingen absolutt fordømmelse av andre kirkesamfunn. De sakramenter og sannheter og verdier som disse har beholdt, blir fullt ut anerkjent. Dette gjelder for eksempel den dåp som også jeg selv har mottatt i den norske statskirke.

• Hun spør videre: «**HVORDAN STILLER DEN KATOLSKE KIRKEN SEG TIL DET ØKUMENISKE SAMARBEIDET?**» Den katolske Kirke har til alle tider gjort store anstrengelser og offer for å sikre de kristnes enhet. Et samfunn kan av historiske, f. eks. politiske, grunner bli adskilt fra resten av kristenheten, men der hvor den katolske Kirke har kunnet forvise seg om at det allikevel står fast ved det vesentlige i Kristi budskap, der har den alltid vært villig til å anerkjenne forskjellige læreformuleringer, forskjellige gudstjenesteformer og forskjellige skikker for lettere å kunne gjenopprette enheten. Millioner av orientalske kristne er blitt gjenforenet med Roma uten å ha måttet oppgi sine forskjellige riter eller andre særlige verdier. På denne måte ble mange og alvorlige skisma leget i oldkirken og i middelalderen. I nyere tid er for eksempel den ukrainske kirke og i våre dager en del av den syrisk-indiske kirke blitt anerkjent.

Den protestantiske økumeniske bevegelse skriver seg bare fra de to etterkrigstider, særlig den siste. Bevegelsen har forandret seg meget under sin utvikling, og den omfattes med stor interesse og megen bønn fra katolsk side, i det håp at den snart vil komme over på det eneste realistiske grunnlag, et samarbeid for å finne frem til den ene og fulle Sannhet som er sann enhets nødvendige grunnlag. Den har foreløpig en mere begrenset idé om det den ønsker å oppnå. Den tenker for eksempel lite på å forene vår generasjon med alle de forgangne århundrers kristne, og fra en del av ledernes side synes den å innskrenke seg til et forsøk på å finne et kompromis mellom alle de foreliggende utgaver av det kristne budskap. I så fall forblir den nødvendigvis et internt protestantisk anliggende, og det er da bevegelsens ledere som selv bevisst utelukker den katolske Kirke med dennes uforanderlige lære om nødvendigheten av den fulle Sannhet.

I mellomtiden fortsetter den katolske Kirke sitt eget økumeniske arbeid, først og fremst ved bønn og opplysningsvirksomhet. De internasjonale økumeniske foreninger Unitas og Una Sancta organiserer bl. a. interkonfessionelle studiemøter for teologer, og en søker også andre former for broderlig kontakt hvor ingen av partene behøver å gå på akkord med sine overbevisninger.

• • En lytter fra Oslo spør: «**HVORDAN KAN DEN KATOLSKE KIRKEN LÆRE OM SKJÆRSILDEN NÅR JESUS SA TIL RØVEREN PÅ KORSET: SANNELIG, IDAG SKAL DU VÆRE MED MEG I PARADIS.**»

Vi kan første spørre oss om den måte vi pleier å oversette teksten på er helt korrekt. Vi kan nemlig fjerne enhver vanskelighet ved å flytte kommaet, slik at Jesu ord lyder: «Sannelig sier jeg deg idag, du skal være med meg i paradiset.» Denne fortolkning skal være i nøye samsvar med semitisk uttrykksmåte. Men selv om vi lar tegnsetningen være slik vi er vant til det, er fortellingen

i beste samsvar med den katolske lære. Denne sier at før legemets oppstandelse, som vil finne sted på verdens ytterste dag, kan de sjeler som har sonet de *timelige* følger av sin synd straks begynne sin evige salighet i himmelen.

• Vår lytter fortsetter: «*VAR DET NOEN SOM KUNNE TRENGE EN RENSELSE FØRST, MATTE DET VÆRE RØVEREN.*»

Her er det nok jeg som må spørre min lytter hvorfra hun henter sin viten om denne manns fordervethet. Ikke engang ordet «røver» kan bevise at han hadde syndet mot det syvende bud, fordi det i denne sammenheng sannsynligvis bare betegner en partisan som kjempet mot den romerske undertrykkelse. Men selv om vi forutsetter at han var en virkelig røver, hvem av oss kan vite at han ikke gjennom lidelser og gode gjerninger både før og etter sin tilfangetagelse hadde sonet de *time-*lige følger av sin synd, — de følger som mange andre må sone i den såkalte skjærsild. Om denne røver ikke hadde gjort annet enn å lide på korset med Kristus og å bekjenne sin egen synd og sin tro på Jesus — på en av sine medfangers guddommelige kongeverdighet og kjærlige miskunn, da vil dette alene kunne bety så svimlende høyder av enhet med Kristus, dvs. av hellighet, at Jesu løfte ikke behøver å betraktes som et unntak fra den almene livets lov. For den som gledet ham på korset kunne forøvrig Jesus selvsagt gjøre et unntak, om dette hadde vært nødvendig.

• Spørsmålet fortsetter: «*SELVOM LÆREN VIRKER TILTALLENDE PÅ DEN MENNESKELIGE RETTFERDIGHETSFØLELSE, ER DET IKKE GALT Å KONSTRUERE OPP EN SLIK Plass SOM HAR LITEN HJEMMEL I BIBELEN?*»

Vi bør ikke undervurdere den menneskelige rettferdighetssans. Den er gitt oss av Gud som en avglans av hans egen guddommelige Rettferdighet. I dette tilfelle har vår rettferdighetssans imidlertid bare underordnet betydning. Den bekrefter en lære som er gitt oss av Kristus og som er tydelig uttrykt i både det gamle og det nye Testamente og i oldkirkens lære og praksis.

Av 2. Makabeerbok 12, 43—46 og av Matt. 12, 32 fremgår det at enkelte synder vil kunne finne tilgivelse i det neste liv. 1. Kor. 3, 10—17 gir en fullstendig klar sammenfatning av hele læren: Etter at Paulus har kalt de kristne Guds medarbeidere sier han at de må bygge videre på den grunnvoll han, Paulus, har lagt: «Ingen kan legge en annen grunnvoll enn den som er lagt, det er Jesus Kristus. Men om noen på denne grunnvoll bygger med gull, sølv, kostelige stener, tre, høy, strå, da skal enhvers verk bli åpenbart; for dagen skal vise det, for den åpenbares med ild, og hvordan enhvers verk er, det skal ilden prøve. Om det verk som en har bygget, står seg da skal han få lønn; om ens verk brenner opp, da skal han tape lønnen; men selv skal han bli frelst, dog således som gjennom ild.»

Oversettelsen er her med hensikt hentet fra en luthersk bibel. — Vi mennesker har et ansvar for våre gjerninger, ikke minst de som er frelst fra syndens *evige* følger av Kristus og som i tidens fylde skal nyte den evige salighet med ham. Også de vil få lønn i samsvar med sine gjerninger og om de trenger det vil de bli rensset «som gjennom ild». Såfremt noen virkelig skulle klare å gi en annen tolkning av denne klare bibelske åpenbaring, da bør de i hvert fall ut fra det historiske materiale som foreligger, innrømme at oldkirkens kristne

Kardinal Segura død

Erkebiskopen av Sevilla, *Pietro Segura y Saenz*, avgikk ved døden 8. april etter lengre tids sykdom som følge av hjerteslag. Han ble 76 år gammel.

Kardinal Segura var født i 1880 og ble 1927 utnevnt til erkebiskop av Toledo og ble samtidig Spanias primas. Samme år ga pave Pius XI ham kardinalverdigheten. På grunn av politiske uroligheter måtte han i 1931 forlate sitt land, dvs. han ble regelrett utvist av Spanias første president Alcala Zamora som den farlige eksponent kardinalen var for de spanske monarkister. Inntil 1937 levde han et tilbaketrukket liv i Rom, hvoretter han fikk vende tilbake til sitt land om enn ikke til sitt erkebispedsete, som i mellomtiden rimelig nok var blitt besatt. Imidlertid fikk han erkebispedsetet Sevilla, som han ledet til 1954. På dette tidspunkt kulminerte den spenningen som hele tiden hadde rådet mellom tradisjonalisten og monarkisten Segura og diktatoren Franco, og nå førte til at han overlot administrasjonen av erkebispedømmet til sin coadjutor og selv tok opphold i et kloster.

Tragedie og storhet hviler over denne alltid kjempende kirkefyrste. Hans storhet ligger i hans inntil selvutslettelse offervillighet overfor sin hjord, båret av en dyp personlig fromhet. Hans tragedie ligger i hans envishet når det gjaldt krefter som i hans øyne krenket Den katolske kirkes stilling og tradisjoner i hans fedreland. For ham var Kirken og Monarkiet de eneste institusjoner som kunne bære det spanske folk frelst gjennom historien. Følgen var en kald avvisning av diktatoren og hans falang, en fanatisk holdning til frimurere og protestanter — og på dette siste punkt ble han i utlandet i manges øyne noe av et kors for sin egen Kirke.

Det er ingen tvil om at kardinal Segura vil gå ned i historien som en apostel og spanier av legendarisk format. Selv Franco foreskrev at kardinalens jordfestelse skulle foregå med alle statlige æresbevisninger — under henvisning til kardinalens høye rang innen det spanske hierarki og til hans fortjenester for det spanske folk.

Etter hans død teller kardinalkollegiet 59 medlemmer, med 11 ledige plasser. Flertallet av de sittende medlemmer er ikke-italienere, og forholdstallet er i dag 38—21.

---

tolket teksten like frem etter ordlyden på nøyaktig samme måte som den katolske Kirke gjør det idag. Om noen skulle ha fordommer mot å lytte til kirkefedrenes eller til liturgiens vitnesbyrd om oldkirkens tro, kan de for eksempel besøke en av de første århundreders gravsteder, for eksempel en katakombe. På de vanlige kristnes graver finner vi de etterlattes bønn: «in pace», som bare kan bety en bønn om den avdøde snart må komme gjennom renselsens trengsel frem til freden med Kristus. På martyrenes graver står ingen slik bønn. De har bygget med gull og det de måtte ha feilet, det har de allerede sonet ved å lide og dø med Kristus i denne verden, — ved som hin røver å korsfestes med Frelseren. De kan gå inn til freden i paradiset uten ytterligere renselse.

Villa Lante —

en av Romas mange idyller

Fra Stazione di Termini snor drosjebilen seg bortover til Piazza Venezia og derfra videre vestover mot Tiberen. Ertegult vann skimtes under broen, bilen gjør et virtuost kast mot høyre, en ny omdreining til venstre oppover en trang gate og bråstanser mot en mektig klosterport som synes å sperre hele gaten. Via San Francesco di Sales no. 18, smiler sjåføren, og ringer til en nonne åpner og viser vei opp gjennom en frodig palmehave.

Ingen gatelarm når hit, og neste morgen galer en hane en ut av sønnen! Er dette Roma? Ja, og stedet er sentralt nok, på tyve minutter går man makelig til St. Peterskirken, og på en halv time til Colosseum. Men går man så gjennom klostrets have hvor det foruten palmene er en sann overflod av roser og all slags vekster, kommer man gjennom en lang appelsinallé og veier og stier høyt oppover, så mesteparten av byen til slutt ligger nedenunder. Det er toppen av en av Romas syv høyder — Gianicolo — hvor man nede fra byen ser pinjene i pittoreske silhuetter mot solnedgangen. På sydsiden av klosterets eiendom er det botanisk have, og på motsatt kant ebber grønnsværet ut i retning av Palazzo Salviati, kjent av mange Romafarere. Øverst stenger høye murer for adkomsten til Passeggiata Gianicolo, veien som følger høyderyggen bortover. Her oppe er det mange mål grønnsak- og frukthaver, høns kakler i sine innhengninger, og helgenstatuer og grotter med blomsterarrangementer dukker frem her og der. En av nonnene i Villa Lante forteller senere at søstrene også har hatt en bondegård med kuer og alt tilbehør på denne høyden. Det ble dog for meget å ivareta, og selv nå har de et par familier boende i småhus på eiendommen for å få hjelp nok til grønnsak- og frukt dyrkingen.

Hva er så Villa Lante og hvem administrerer dette veldige anlegg?

Den praktfulle utsikt over Rom fra Gianicolohøyden. På hellingen nedenfor ligger Villa Lante, og nærmere Tiberen det omtalte Trastevere, Romas fattigstue.

I 1836 ble huset med tilhørende have og park, som hadde tilhørt en romersk greve, solgt til kongregasjonen «Il Sacro Cuore», (Det hellige Hjerte), og i dag står 22 søstre som alle kalles «madre», og 26 legsøstre for driften av klostret. Til å begynne med hadde ikke søstrene det store huset, men bare en mindre villa helt oppe på toppen av høyden. Der holder nå Det Finske Institutt til. Klostret i Villa Lante rommer i dag et stort kapell i gotisk stil, og et mindre som benyttes til messer for barn og retretter, her er også retretter for menn i blant. Så er her folkeskole for ca. 250 barn, og handelsskole for dem som ønsker det etter folkeskolen. For de små er det barnehave, og alt — undervisning, et måltid mat om dagen, feriekoloni i haven om sommeren — ytes helt gratis av søstrene for de omkringboende barn. Da pave Pius XII hørte om feriekolonien, sendte han personlig en stor kasse med lekesaker og sommerdrakter for barna.

Denne del av Roma mellom Gianicolohøyden og Tiberen heter Trastevere, og er et utpreget arbeiderstrøk. For turistene fortøner det seg morsomt nok med åpne dører inn til familienes en-roms «leiligheter» uten kjøkken og entré, og når varmen kommer om våren blir den trange gaten utenfor en felles dagligstue hvor konversasjonen går intenst. Men gatene er også barnas eneste tilholdssted . . . og det er bitterhet å spore i mange av de voksnes øyne. Det er i sannhet heldig at sosialt bevisste søstre disponerer den vidstrakte grønne oase på høyden bakfor. Og de barn og foreldre som kommer i kontakt med dem ser nok med ganske andre øyne på Kirken enn de andre som neppe har noen føling med den, enda strøket ikke mangler kirkebygg, — Santa Maria in Trastevere og andre lar sine klokker høre flere ganger om dagen.

Når barna på søstrenes skole forberedes til den første hellige kommunion, får de bo en ukes tid i Villa Lante, og får da hver sin seng i en stor sovesal, — en uvant luksus, forteller søstrene. Salen er nærmest beregnet til å huse pilegrimer som fyller den i Påsken og enkelte andre tider i året.

I en annen fløy av det svære bygningskompleks er der 36 værelser — for det meste eneværelser — hvor italienske og utenlandske unge piker bor når de studerer i Roma. Særlig er det mange musikkstudierende blant dem, da de kan ha pianoer på værelsene og øve grundig og usjenerert i disse rommelige omgivelsene. Noen av værelsene leies også ut til andre som vil ha et godt og billig sted å bo i Roma.

Kongregasjonen Det hellige hjerte ble stiftet i Frankrike i året 1800, og teller nå 7000 kvinnelige medlemmer. Moderhuset ligger et annet sted i Roma, og søstrene har velkjente klostreskoler i mange land. Kongregasjonen har for tiden også tre danske søstre, men ingen datterhus i de skandinaviske land.

K. R.

UTLANDET

VATIKANET

Stadig større audienser.

På St. Josephs dag i år ga pave Pius XII en audiens i St. Peterskirken for over 30 000 mennesker. Paven mottok mange gaver, deriblant en ny sort hvite nelliker som er drevet frem i San Remo og har fått navnet Eugen til ære for pave Pius XII's døpenavn. Ved denne audiens var det særlig mange arbeidere til stede.

BELGISK KONGO

De katolske skoler truet.

Den katolske undervisning i Belgisk Kongo og Ruanda Urundi omfatter 1 200 000 elever, og katolikkenes antall i denne del av Afrika er 6 500 000 av i alt 17 millioner innbyggere. Det er den best organiserte skoleundervisning i misjonsdistriktene i Afrika og Asia, men det ser nå ut til at den skal få vanskeligheter.

Den sosialistiske og liberale koalisjonsregjering som har styrt Belgia siden 1954, innledet straks sin politikk med strenge forholdsregler mot den katolske undervisning i Kongo. Siden 1955 har den riktignok måttet forandre fremgangsmåte på grunn av befolkningens pro-katolske holdning, men skolene får stadig vanskeligere eksistensmuligheter. Det kan således nesten ikke bygges nye

skoler og heller ikke kan de gamle utvides da det praktisk talt ikke bevilges kreditt til slike arbeider, enda 45 % av beløpene til skolebygg ifølge en overenskomst med Undervisningsdepartementet kan tilfalle de katolske skoler.

Til disse hindringer føyer regjeringen andre ved å legge vanskeligheter i veien for uteksamineringen og utnevnelsen av nye lærere. De lærere som er i arbeid får nok fremdeles utbetalt den lønn overenskomsten tilsier, men alle eksisterende overenskomster blir nå fortolket på en så strikt og lite velvillig måte at misjonsskolene ofte ikke får det de hittil har oppnådd uten protest.

Det er en slu og dyktig gjennomført kamp som den belgiske regjering fører mot Den katolske kirkes best organiserte skolevesen i Afrika og Asia. Kampen må føres på en slik måte, for regjeringen er fullt klar over at den ikke har noen velvilje hos aller størsteparten av kolonibefolkningen, heller ikke hos ikke-katolikkenes, og at den er i ferd med å feie bort de siste 75 års sivilisasjonsarbeide.

Skulle Kirkens fiender vinne, blir et av Kirkens mest bemerkelsesverdige verk i det 20. århundre alvorlig truet med ødeleggelse

DANMARK

Ny orden til landet.

Om kort tid får Danmark en ny katolsk kongregasjon: Les oblats de Marie Immaculée, forkortet O.M.I

Det er pater som ankommer, og om noen år får kongregasjonen sin første danskfødte prest som for tiden studerer i Roma.

Den religiøse situasjon.

Hva det romerske nyhetsbyrå Fides sier om oss i Norden:

Når svenske, norske, finske og islandske katolikker er på gjennomreise eller oppholder seg i Danmarks hovedstad, taler de om København som «Skandinavia Rom». Og likevel har hovedstaden bare 5 000 katolikker av en million innbyggere. Men København gir med sine syv sogn inntrykk av å være en nesten katolsk by. (!) Der finnes et katolsk gymnasium, to andre høyere skoler for gutter og to for piker, og alle disse har også mange protestantiske elever og er statsunderstøttet.

Det er ikke så mange oppsiktsvekkende konversjoner nå som ved århundrets begynnelse. Men mer betydningsfullt enn konversjonene er det faktum at Kirken er en faktor i byens liv og ikke lenger et fremmedelement, og den har oppnådd en anseelse i landets offentlige liv som ikke står i forhold til dens tallmessige størrelse, for av fire millioner innbyggere utgjør de 20 000 katolikker bare 0.5 % av totalbefolkningen. Mange protestantiske teologer har også nå en innstilling til Den katolske kirke som kan danne et godt grunnlag for en bedre forståelse.

Der er nok fremdeles mange fordommer. Det forhindrer imidlertid ikke at både når det gjelder landets presse, litteratur og det intellektuelle liv i sin alminnelighet, inntar Kirken i dag en stilling som er vidt forskjellig fra hva den var for bare ca. 20 år siden. Blant de faktorer som har bevirket denne forandring er nok en bevisst vilje hos katolikkenes til å få det typiske ved den nordiske sivilisasjon til å harmonere

La Pira - seg selv lik

Firences brave borgermester La Pira skulle en gang gå hjem fra en sammenkomst da det ble et voldsomt regnvær. Han ble tilbudt å få låne en regnfrakk og tok med takk mot tilbudet. En tid etter kom han til et møte med den samme som hadde lånt ham frakken, og opptrådte søkk våt da det regnet igjen.

— Men nå har du jo en regnfrakk, hvorfor . . .

— Nei, jeg har den ikke lenger, jeg traff en som ikke hadde frakk i det hele tatt.

— Ja men det var jo *min* frakk, hvordan kunne du gi bort den!

— Å den gode Gud gir deg snart en ny . . .

Norges Katolske Kvinneforbund

skal holde sitt Landsmøte i Oslo i dagene 29. og 30. mai (Kristi Himmelfartsdag).

Det er allerede tre år siden vi sist var samlet til et meget vellykket landsmøte i Bergen, og hvor det var møtt frem mange katolske kvinner som aldri hadde kunnet være med oss tidligere, da landsmøtene som oftest legges til Oslo.

Vi håper at våre tilsluttede ledd og mange av våre medlemmer denne gang sender sine representanter og vil glede oss ved å være til stede. Om vi er få og om vi er små, kan vi vise viljen til å støtte opp om det arbeide Den hellige far ønsker vi skal samles om.

Programmet for landsmøtet kommer i neste nr. av «St. Olav».

Vi tør ennå minne om beretningene som de tilsluttede foreninger bør innsende snarest. Likeledes må vi få oppgitt detagernes antall.

Ingrid Straith Solberg.

St. Olavs Forbunds årsstevne

avholdes på St. Hallvard's kloster, Sylling, mandag den 10. juni (2. Pinsedag).

Stevnet tar til med prelatmesse ved Hs. Høyærv. biskop dr. J. Mangers.

Arrangementskomiteén sørger for busser fra Oslo, fra St. Olavs kirke kl. 9.

Av hensyn til bestilling av busser bes deltagerne melde seg på liste utlagt på St. Josephs Institutt og hos sogneprestene i St. Hallvard, Oslo, Stabekk og Lillestrøm.

Mer detaljert program i neste nr. av St. Olav. Arbeidsuvalget.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 5. mai: Felleskommunion.

Onsdag 8. mai: Medlemmene tar del i maiandakten i St.

Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet.

Søndag 12. mai: Retrett i Jesu Hjerte kapell, Stabekk, fra kl. 10.40. Leder pater A. Ivens.

Tog fra Vestbanen kl. 9.45.

Alle katolske damer er velkommen.

Meldes i tlf. 41 06 79 innen fredag 10. mai.

Styret.

med katolsk liv og tankegang.

Fordi de danske katolikker er konvertitter og fordi de stadig må ta kampen opp mot en avkristnet verden, er de dypt overbeviste kristne og praktiserer sin religion med alvor.

FRANKRIKE

Abbé Pierre og Josué de Castro til krig mot sulten.

Professor Josué de Castro, tidligere formann for FN's organisasjon for levnetsmidler og landbruk, og abbé Pierre har bekjentgjort for pressen i Frankrike at de har grunnlagt en ny organisasjon: Verdenssammenslutningen mot sulten. Dens formål er å undersøke alle de økonomiske og sosiale problemer i verden som har forbindelse med underernæring, såvel i de land hvor der er overflod som i de underutviklede områder, uten hensyn til raser, religion eller nasjonaliteter.

Professor de Castro har også fremlagt forslaget for det britiske parlament. Han sa bl. a.:

«Sulten i verden er en større fare enn atombomben. Mens man taler om farene ved atomsprenget, glemmer man at to tredjedeler av verdens befolkning er underernært og ikke vet hva det er å spise seg mett.

F.A.O. (FN's organisasjon for levnetsmidler) er ikke i stand til å løse problemet enda den råder over meget godt kvalifiserte ekspertgrupper. Den er lammet på grunn av at det er FN som må ta alle de nødvendige bestemmelser. Det som trenges er en overnasjonal organisasjon som ikke er underlagt regjeringene, og som kan ta avgjørelser som disse (regjeringene) er avskåret fra å kunne ta av politiske grunner.»

De Castro foreslår at de pengebeløp som den amerikanske regjering gir ut til skadeerstatning til amerikanske bønder som er pålagt å begrense produksjonen, blir overdratt den nye verdenssammenslutning mot sulten. Denne vil så bruke pengene til å kjøpe overproduksjonen av matvarer og sørge for at de blir fordelt i de land hvor det er mangel på mat.

Fremgang for den kristne fagforening i Citroen-fabrikken.

I Citroen-fabrikken i Paris var det nylig valg på tillitsmenn for arbeiderne. Den kristne fagforening fikk 10, mot 7 i 1956, mens kommunistene mistet 3. Dette valg bekrefter den langsomme, men tydelige tilbakegang for kommunistene som er merkbart mange steder i Frankrike.

UNESCO's eksekutive råd forsamlet.

Fra 18. til 28. mars hadde AIF — UNESCO's eksekutive råd — sin 47. sammenkomst i Paris. Det gjaldt å presisere de direktiver som ble gitt i desember i fjor på organisasjonens konferanse i New Delhi.

Blant disse direktiver var det viktigste å få satt igang en utvidelse av folkeskoleundervisningen i Latin-Amerika. Det eksekutive råd har i den anledning undersøkt en arbeidsplan som en komité utarbeidet i Havana for en måneds tid siden. Planen vil bli iverksatt så snart den er godkjent.

AIF har 24 medlemmer, og formannen er for tiden Italias representant, Vittorino Veronese.

Kvinnelige katolikker fra Asia og Madagaskar sammen til møte.

Verdensunionen for katolske kvinner forund som for tiden har omkring 36 millioner medlemmer, skal ha internasjonal kongress i Roma fra 29. september til 4. oktober i år. Kongressens tema blir: Hvordan skal den kristne kvinnes personlighet utvikles for oppgavene i den moderne verden.

For å forberede seg til denne kongress har representanter for 8 land i Asia og på Madagaskar hatt møte i Paris med lederne for Verdensunionen.

INDONESIA

Ungdomsuke.

I mars i år ble det arrangert en ungdomsuke i Surabaya i Indonesia på initiativ fra Undervisningsdepartementet. Over 4 000 unge deltok i kongressen som ble meget vellykket til tross for at det indonesiske kommunistparti hadde gjort sitt ytterste for å få ledelsen under kongressen.

Nest siste dag var en bønnedag for muhammedanere, protestanter og katolikker. De sistnevnte kom samme morgen sammen til høymesse i Vår Frue kirke.

ISLAND

Kirkens stilling i dag.

Fra juni 1955 og til nå har antallet katolikker steget med 80. Av disse er 10 voksne konvertitter og ca. 50 ungarske flyktninger. I slutten av fjoråret var det i alt omkring 700 katolikker på Island av en befolkning på 160 000 innbyggere. Størsteparten er lutheranere, de øvrige pinsevenner, adventister, Jehovas vitner

De lutherske prester viser respekt overfor Den katolske kirke, og nylig er det utgitt en bønnebok på islandsk med salmer fra det katolske brevlar.

For tiden arbeider syv katolske prester på Island under ledelse av den apostoliske vikar mgr. Jon Gunnarson. Med unntagelse av biskopen som er islending, er alle nederlendere.

Av ordenssøstre er der 36 St. Josephssøstre, derav 29 tyske, 5 polske og 2 islandske, 9 nederlandske og belgiske fransiskanerinner, og 15 nederlandske karmelittinner. De to førstnevnte kongregasjoner har 3 sykehus på tilsammen 250 senger, og to folkeskoler: en for gutter som for tiden har 95 elever hvorav 14 katolikker, den andre for piker med 127 elever hvorav 12 katolikker.

Den katolske presse har gått frem i de senere år, særlig hva angår trykning av brosjyrer og foredrag. Første del av Kristi Etterfølgelse av Thomas a Kempis utkom i fjor, oversatt til islandsk, av en islending som studerer ved Propagandakollegiet i Roma.

ISRAEL

Pilegrimer garanteres sikkerhet.

Det er for tiden få utenlandske pilegrimer eller andre besøkende i Jerusalem, de er skremt bort av avisberetningene om den spente situasjon i Den nære orient, og er redd de ville bli antastet av den arabiske befolkning.

Hva det siste angår er tilstanden på bedre enn den har vært tidligere. De arabiske aviser har satt i gang en kampanje for å tiltrekke turister igjen, endog franske. Og de reisende blir da også godt mottatt av autoritetene, av politiet

i Jordan og alle de som lever av handel med utlandet. Det er lett å finne steder å bo, for hotellene står nesten tomme. Hotelleierne har derfor fått regjeringen til å nekte klostrerne å huse pilegrimer. De fransiskske hospitser er dog ikke innbefattet i forbudet.

Pilegrimsreiser i påskeuken foregikk på både israelsk og arabisk territorium, og enkeltpilegrimer kan også reise forutsatt de tar en rundtur slik at de bare passerer den jødisk-arabiske grense én gang. I Jordan anbefales det å ta en arabisk fører, som sørger for å unngå alle vanskeligheter. Ordensfolk — endog franske — har nå fått fornyet sin oppholdstillatelse i dette landet, hvilket er et tegn på avspenning.

I Israel får de turister som nå begynner å reise der en følelse av trygghet. De møter en sivilisasjon som minner meget om Vest-Europas.

ITALIA

600 kristne arbeidsgivere om sine oppgaver og plikter.

Den kristne sammenslutning av italienske arbeidsgivere har feiret 10-års jubiléet for sin grunnleggelse med en kongress i Roma. Kongressens tema var: Arbeidslederens ansvar overfor den næværende tekniske og sosiale utvikling.

Kardinal Siri, erkebiskop av Genua og formann for de såkalte sosiale uker, var kongressens beskytter. Foruten plenumsmøtene, arbeidet 6 komitéer med forskjellige spørsmål innen industrien og jordbruket. Blant de deltagende var flere ingeniører fra de store industribedrifter i Nord-Italia, Fiat, Falk, Mobiloil etc.

De resultater som forelå etter 4 dagers studier og diskusjoner kan sammenfattes i følgende punkter: De tekniske fremskritt er frie menneskers verk og kan dirigeres, motsetningen mellom det tekniske fremskrittets dynamisme og strukturenes motstand, det stadig voksende risikomoment, nødvendigheten av ny kapital og da særlig arbeiderkapital i form av medlemskap som aksjonærer, den kristne morals rolle som regulerende prinsipp i økonomien, den tiltagende betydning av det typiske menneskelige arbeide i bedriftene, nødvendigheten av mer profesjonell skoloring av arbeiderne, ivaretagelsen av de menneskelige verdier like overfor organisasjonsteknikken og spesialiseringen, og til slutt betydningen av den sosiale solidaritet.

Kardinal Siri fremhevet i sitt åpningsforedrag den menneskelige persons rolle i forretningsverden. Det er det enkelte menneske som er ansvarlig, det bestemmer hva som skal skje. Uten et høyere vesen som de skal avgi rapport for om sin gjerning, ingen ansvarsfølelse for menneskene. Dette vesen er Gud. Uten Gud holder ikke påstandene om ansvar lenger enn til en viss grad, da menneskene aldri har vært og aldri blir slik innrettet at de kan og vil avlegge regnskap overfor hverandre om alt de gjør. Ansvarsfølelsen favoriserer det økonomiske oppsving akkurat som uansvarlighet forårsaker nedgang i det økonomiske liv.

Den tekniske og sosiale utvikling bør til syvende og sist ta sikte på å frigjøre og utvikle den menneskelige person, for at menneskene kan få anledning til å skaffe seg bedre levevilkår

ved å arbeide mindre og få mer tid og åndelig liv, sa kardinal Siri.

Kongressens høydepunkt var audien- sen hos paven. Pius XII holdt en lang tale til de 600 deltagere og lykkønsket dem med deres arbeide i den kristne sammenslutning som i dag er enda mer påkrevet enn da den ble grunnlagt. Bl. a. nevnte han arbeidernes opplæring og menneskelige utvikling og fremhevet at hvis det ikke tas tilbørlig hensyn til dette, kan mekaniseringen medføre uforutsette arbeidsløshetskriser blant arbeiderne og skade hele nasjonens øko- nomi. Teknikken står i økonomiens tje- neste og ikke omvendt. Den annen indu- strielle revolusjon må unngå de feilene som ble begått av den første:

«Enda i dag etter over hundre års forløp, har man i Italia ikke greid å overvinne lønnsarbeidernes krise, forår- saket av den første industrielle omform- ning som ofret det økonomiske livs ret- tigheter for teknikkens fremstorming, og særlig er nasjonaløkonomiens mål blitt ofret, nemlig folkets vel. Feilen besto nettopp i at man lot det meka- niske få overherredømmet i det man mente at det alene kunne regulere mar- kedet. Man unnlot å ta andre forholds- regler som på lang sikt kunne virke regulerende på de produktive krefter til fordel for hele samfunnet.»

Pius XII omtalte så en utbredt ten- dens i Italia i dag, heller ikke ukjent i katolske kongresser — den mani stadi- g mer og mer å påkalle Statens mel- lomkomst, som om denne var den eneste utvei til løsning av økonomiske og so- siale vanskeligheter.

«De som til stadighet påkaller Staten og kaster alt ansvar på den, bidrar til å ruinere den.»

Myndig og kraftig fremholdt paven at samfunnsordenen og den økonomiske fremgang først og fremst beror på en- keltpersoner som har en høystående moral og inngående fagkunnskap:

«I virkeligheten avhenger de økono- miske spørsmål og de sosiale reformer bare rent utvendig av de og de insti- tusjoner forutsatt at de ikke står i mot- setning til naturloven. Disse spørsmål avhenger nødvendigvis av menneskers personlige egenskaper, av moralsk styrke, av deres villighet til å påta seg ansvar og forstå og behandle alle saker med den nødvendige kompetanse. Slike mennesker skapes ikke ved at man tar sin tilflukt til Staten.

Den stilling dere har, viser dere til stadighet at det som teller mest er mennesket personlig. Intet arbeidspro- gram, ingen institusjon eller organisa-

OSLO
<i>Wittusen & Jensen a.o</i>
Trykkeri — Kontorrekvisita — Systemer

sjon kan erstatte eller skape menneskets personlige verdi.»

Kirkens overhode sluttet med å si at å utbre og gjøre gjeldende disse idéer er å praktisere en virkelig sunn poli- tikk. Han tilføyet at denne samme poli- tikk også omfatter et sunnere familieliv, en fastere etablert undervisning og opp- dragelse, en høyning av folkets kultu- relle nivå, — alle midler til å utvikle menneskets personlige verdi.

Kjent italiensk kommunist konvertert.

Det katolske ukeblad Orizzonti i Roma har hatt en vakkert skrevet liten artikkel om den kjente kommunist Con- cetto Marchesi som døde for en tid siden. Han er berømt i Italia for sine verk om den latinske litteratur som han skrev mens han var universitetspro- fessor. Etter siste verdenskrig gjorde han seg bemerket som meget aktiv og urokkelig kommunist. På kommunist- partiets nasjonale kongress i desember i fjor for eks. lovpriste han Sovjets undertrykkelse av oppstanden i Ungarn. Mot Kirken og den kristne religion inn- tok han en så fiendtlig holdning at den virket uforståelig på alle som beundret hans humanistisk-litterære verker.

Mens han lå syk på en klinikk i Roma, kom en dag en jesuittpater, sær- lig kjent som skriftefar, til klinikken for å bistå to andre syke. En av syke- pleierne spurte Marchesi om han brydde seg om å få prestens velsignelse. «Det er jeg ikke verdig til, kjære søs- ter», svarte den gamle kommunist. «Det spiller liten rolle om De er verdig eller ikke», svarte sykepleiersken. «Guds god- het er uendelig.» Marchesi tok imot til- budet. Pateren gikk inn til den syke, underholdt seg en stund med ham og lovt å komme igjen den følgende dag. «Når De føler Dem bedre, kan De skrifte», sa sykepleiersken etter det korte besøk. Og den syke nikkete al- vorlig.

Han fikk ikke utført sin beslutning, for den påfølgende dag døde han plutsel- lig av et hjerteanfall. Pater Capello for- talte imidlertid noen dager senere at

han hadde velsignet Marchesi og gitt ham absolusjonen med forbehold. Da han ikke hadde kunnet gi noen offent- lig erklæring om sine tidligere vill- farelser, ga kommunistpartiet ham en borgerlig begravelse.

JAPAN

Nye prester.

Den 24. mars ordinerte erkebiskopen av Tokio, mgr. Doi, 10 medlemmer av Jesuittordenen til prester. 5 var spani- ere, 1 italiener, 1 libanoner, 1 tysker og 2 japanere.

Den ene av de nye japanske prester er fra Kyushu-øya hvor St. Franciskus Xaverius arbeidet for 400 år siden. Den nyvigslede prest feiret sin første messe i Jesu Hjerte-kirken i Nagasaki.

Den andre japanske prest var ferdig utdannet kjemiingeniør da han bestemte seg for å begynne studier i et preste- seminar. Han leste sin første messe i Fredskirken i Hiroshima.

TYSKLAND

Interkonfesjonell debatt.

«Klerusblatt», organ for det katolske prestekap i Bayern, og «Korrespon- denzblatt», de lutherske presters blad, har begynt offentliggjørelsen av en se- rie «utvekslingsartikler» i den hensikt å komme til bedre gjensidig forståelse. Redaktøren for Korrespondenzblatt har skrevet om toleranse i Klerusblatt, og ga deretter plass i sitt eget blad for en artikkel av mgr. Natterer, som inntil sin død for kort tid siden var redaktør av Klerusblatt. Natterer betegnet artikke- len av den lutherske redaktør i det ka- tolske blad som litt av en begivenhet, og tilføyet at den var mottatt med vel- vilje fra alle hold.

Mgr. Natterer kalte sin artikkel for «Nå taler de med hverandre igjen». Når det har vært en tvist, sa han, er det intet håp om forsoning før årsaken er oppklart. Katolikker og protestanter var ikke på talefot med hverandre etter Reformasjonen, men nå begynner de i alle fall i Tyskland å kunne diskutere saklig og velvillig.

DRAMMEN		
GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	DRAMMENS MALERFORRETNING Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen	HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikfabrikk Tlf. 4184 DRAMMEN		Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495

VÆR SIKKER

på førsteklases varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med
ROHDE Geléer, Puddinger, Sauser
(også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere)
ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 95, Trondheim.

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

TRONDHEIM

BØNDERNES SALGSLAG

Munkegt. - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

A.s Trondhjems Margarinfabrikk

Munkegaten 5 - Trondheim

Leverandør til St. Elisabeths Hospital

Et ord er nok ...

KVALITET
Johan O. Helge

Best og billigst

K. LUND A/S

Rørleggerforretning - Rørhandel

Trondheim

**BENYTT
DEM AV
VÅRE
ANNONSØRER**

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR

Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

H A M A R

B E R G E N

**HUGO
OFFSTEN
AMAR**

Handelsgartneri og Blomsterforretning
Tlf. 23 680 - 23 086

Manufakturvarer - Sengeutstyr

SVERRE W. MONSEN

Bergen

JAKOB L. STAD

Kontorutstyr

Bergen - Oslo

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Telefon central 14 110

Bergen

Telegramadresse: «Kjell»

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMASTRANDGT 4

Bergen

NYGÅRDSGT. 4

1/5 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

B E R G E N

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 48 2

1/5 Smith Sivertsen's

Bakerier & Conditiorier

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

NORENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

Margarin

Dag - Ny

MARGARIN - FABRIKK

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26 - Oslo

Telefon 60 24 05

a.s Rørlegger

Telefon: 42 41 75 - 42 41 56
Hausmannsgt. 16 - Oslo

Utfører nyanlegg
Omlegninger og reparasjoner

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

N. JOHANSEN

Bakeri & Konditori

Valkyriegt. 1 - Oslo